

prof. dr hab. Wojciech Maciejowski
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna wokalistyka
Akademia Muzyczna w Poznaniu
Akademia Sztuki w Szczecinie

Zlecniodawca opinii:

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, pismo z dnia 09.05.2017, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt 2).

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 23 kwietnia 2014 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek pana mgra Marcina Wawrzynowicza z dnia 22 lutego 2014 roku, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka oraz wyznaczenia promotora.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 roku, tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu uprawniona do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka podjęła prawomocną uchwałę o wszczęcie przewodu doktorskiego mgra Marcina Wawrzynowicza na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej wokalistyka.

W związku z powyższym poinformowano mnie pismem z dnia 9 maja 2017 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora i promotora pomocniczego (Uchwała RW nr 9/2014, z dnia 23 kwietnia 2014 roku) oraz wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgra Marcina Wawrzynowicza pt. *Instrumentalne traktowanie głosu we współczesnej muzyce rozrywkowej* (Uchwała RW nr 11/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 roku).

Do niniejszego pisma, oprócz kopii w/w Uchwał Rady Wydziału, dołączona została również dokumentacja przewodowa i praca doktorska pana mgra Marcina Wawrzynowicza.

Podstawowe dane o kandydacie:

Pan Marcin Józef Wawrzynowicz urodzony w Koźuchowie, od najmłodszych lat związany był z zespołem folklorystycznym „Lubuskie Słoneczko”, w którym wykonywał partie solowe oraz tańczył, występując na licznych festiwalach w kraju i za granicą (Francja, Belgia, Niemcy, Słowenia, Wielka Brytania). Ukończył PSM I stopnia w Nowej Soli, a następnie Państwowe Liceum Muzyczne im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu w klasie trąbki prof. Igora Cecocho. Zdobyte umiejętności rozwijał podczas służby wojskowej w Garnizonowej Orkiestrze Wojskowej w Krośnie Odrzańskim.

W 2001 roku rozpoczął studia w zakresie muzykoterapii w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, które zakończył zdobyciem tytułu magistra sztuki w 2005 roku. W tym samym roku podjął studia na kierunku wokalistyka jazzowa w klasie dr Anny Serafińskiej na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej w Akademii Muzycznej w Katowicach. Studia te ukończył obroną pracy magisterskiej w 2009 roku. Swoje umiejętności doskonalił w ramach Kursów Pedagogiki Wokalnej w Dusznikach Zdroju organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu i Akademię Muzyczną we Wrocławiu oraz podczas warsztatów NATURAL VOICE PERFECTION *Mix Technique – Perfekcyjna Technika* w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej.

Jako wokalista (solista lub członek zespołu wokalnego) pan mgr Marcin Wawrzynowicz występował podczas licznych festiwali muzyki rozrywkowej i jazzowej, m.in.: Festiwal Młodzieży Akademickiej *FAMA 2003* w Świnoujściu, Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Studenckiej w Krakowie, *Lady's Jazz Festiwal* w Gdyni, Śląskim Festiwalu Jazzowym w Katowicach, *Bielskiej Zadymce Jazzowej*, festiwalu *Hałda Jazzu* w Zgorzelcu, letnim Festiwalu Jazzowym w Leżajsku, festiwalu *Wrocław NON STOP*, festiwalu *Dwa Teatry*. Jest laureatem licznych konkursów, m.in.: I Nagroda w kategorii poezja śpiewana Konkursu Recytatorskiego i Małych Form Teatralnych – Brzeg 2000 r., I Nagroda w kategorii solistów Przeglądu Form Scenicznych Wojska Polskiego – Przemyśl 2000 r., I Nagroda i Nagroda Specjalna w kategorii solistów V Festiwalu Pieśni Patriotyczno-Religijnej – Hrubieszów 2000 r., Grand Prix Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki BASZTA – Ostrzeszów 2001 r., *Srebrny Wiatraczek* oraz nagroda Rektora Politechniki Opolskiej na XIV Zimowej Gieldzie Piosenki – Opole 2004 r., III Nagroda na Międzynarodowym Konkursie Jazzowym VOICINGERS – Żory 2008 r.

Współpracował z tak znanymi artystami jak: Ryszard Rynkowski, Justyna Steczkowska, Edyta Geppert, Małgorzata Ostrowska, Tatiana Okupnik, Piotr Cugowski, Eleni, Kasia Cerekwicka, Maciej Miecznikowski, Janusz Radek. Na stałe współpracuje z orkiestrą pod dyrekcją Piotra Dziubka. Pan mgr Marcin Wawrzynowicz występował również z takimi artystami jak: Roy Bennet Group, Anna Serafińska, Henryk Miśkiewicz, Piotr Baron, Bernard Maselli, Łukasz i Paweł Golec. Owocem Jego solistycznej działalności koncertowej są dwa autorskie albumy CD: *Missa Pacis* z 2009 roku oraz *Camamey* z 2012 roku.

Od 2007 roku do chwili obecnej mgr Marcin Wawrzynowicz pracuje w Teatrze Rozrywki w Chorzowie gdzie wystąpił w ponad 700 koncertach i spektaklach muzycznych i musicalowych, śpiewając zarówno partie solowe, jak i zespołowe w takich dziełach jak m.in.: *Skrzypek na dachu*, *Jesus Christ Superstar*, *West Side Story*, *Oliver*. Od 2006 roku współpracuje z Telewizją Polską pisząc muzykę filmową, m.in. *Iskra w kamieniu* (TVP, 2007 rok, reż. Maciej Muzyczuk, Aneta Chwalba, Leszek Ptaszyński), *Historia bezpieczeństwa* (TVP 2, 2009 rok, reż. Maciej Muzyczuk) oraz do spotów reklamowych.

Pan mgr Marcin Wawrzynowicz łączy działalność artystyczną z pedagogiczną w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie (od 2010 roku, asystent w Instytucie Jazzu i Muzyki Rozrywkowej) oraz Akademii Muzycznej w Katowicach (od 2013 roku, pedagog śpiewu w Instytucie Jazzu). Pracował również jako korepetytor wokalny

w programach MAM TALENT i BITWA NA GŁOSY. Prowadził Letnie Warsztaty Wokalne w Centrum Kultury Bielawa (2012 r.) oraz Wieruszowskim Domu Kultury (2013 r.).

Choć dorobek artystyczny i pedagogiczny pana mgra Marcina Wawrzynowicza nie podlega ocenie, należy podkreślić, że jego działalność jest znacząca i przyczynia się do propagowania polskiej kultury muzycznej. Doświadczenie artystyczne i umiejętności wokalne oraz predyspozycje pedagogiczne dobrze rokują jeśli chodzi o przekazywanie swoich umiejętności kolejnym pokoleniom wokalistów. Są również doceniane przez publiczność, krytyków muzycznych, czego dowodzą liczne nagrody i wyróżnienia.

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska pana mgra Marcina Wawrzynowicza pt. *Instrumentalne traktowanie głosu we współczesnej muzyce rozrywkowej* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu tego dzieła.

Praca ta jest wypadkową zainteresowań autora dotyczących specyfiki wykorzystania i traktowania głosu w muzyce jazzowej i rozrywkowej, jego doświadczeń artystycznych w zakresie wykonawstwa utworów ze szczególnym uwzględnieniem instrumentalnego traktowania głosu. Autor podejmuje również próbę usystematyzowania zagadnień zarówno w kontekście własnego przygotowania wokalnego, jak i jego znaczenia w procesie kształcenia młodego pokolenia wokalistów jazzowych. Zainteresowanie tym tematem znajduje swe odbicie w programach koncertów mgra Marcina Wawrzynowicza i uznaniu, jakie jego występy znajdują wśród słuchaczy i krytyków muzycznych. Doświadczenie pedagogiczne w kształceniu wokalnym na poziomie akademickim oraz prowadzenie kursów z zakresu wokalistyki jazzowej i rozrywkowej sprawia, że wybór tematu wydaje się jak najbardziej właściwy i uzasadniony.

Przedstawiona praca doktorska sprowadza się do powiązania w jedną całość kilku podstawowych elementów:

1. analizy historycznego rozwoju wokalistyki ze szczególnym uwzględnieniem wokalistyki w muzyce rozrywkowej i jazzowej,
2. określenia istotnych czynników technicznych, stylistycznych i wokально-interpretacyjnych charakterystycznych dla tego gatunku muzyki wokalne,
3. przeniesienia własnych doświadczeń artystycznych wokalisty oraz współpracujących z nim instrumentalistów na grunt interpretowanych i zapisanych na nośniku CD kompozycji, jak również ich analiza.

By zamierzone cele zrealizować, autor podzielił pracę na dwie części składające się na jedną całość, a mianowicie na nagranie CD wybranych kompozycji wokalnych oraz część opisową.

Dzieło artystyczne

Zakres zarejestrowanej części dzieła artystycznego, którego twórcą jest pan mgr Marcin Wawrzynowicz wraz z grupą towarzyszących mu zarówno wokalistów (Joanna Świniarska, Katarzyna Mirowska, Małgorzata Biniek) oraz instrumentalistów (Tomasz Pruchnicki – saksofon, Kajetan Borowski – instrumenty klawiszowe, Bogusław Kaczmar – fortepian, Robert Jarmużek – instrumenty klawiszowe, Michał Kapczuk – kontrabas/gitara basowa, Przemysław Jarosz – instrumenty perkusyjne) obejmuje wykonanie wybranych specjalnie dla celów pracy doktorskiej utworów Marcina Wawrzynowicza oraz znanych standardów muzyki rozrywkowej i jazzowej w opracowaniu autora pracy i współpracujących z nim muzyków. Mgr Marcin Wawrzynowicz dysponuje ciekawym głosem o dużej skali i umiejętności sugestywnego operowania jego barwą i natężeniem. W sposób przemyślany kreuje zapisane na nośniku elektronicznym utwory. W mojej opinii szczególnie ciekawie zabrzmiały utwory wykonywane zespołowo przez grupę wokalistów (na CD nr 5 – 8). Muzykalność oraz umiejętność przekazania ekspresji, pogłębiona improwizacjami wokalnymi, stylistycznie odpowiadającymi wykonywanym utworom, świadczą o zrozumieniu istoty zespołowego muzykowania. Należy podkreślić nienaganną intonację wokalistów oraz umiejętność modulowania głosem i wyrównane proporcje brzmieniowe. Znakomity w swoim wyrazie jest utwór nr 8, w którym oprócz śpiewania ansamblowego wokaliści mają możliwość pokazania swoich umiejętności solowych, a wszystko to przy bardzo dobrym towarzyszeniu zespołu instrumentalnego, grającego z dużym wyczuciem stylu i dbałością o walory sonorystyczne kompozycji. Pełnię możliwości wokalnych Marcina Wawrzynowicza możemy jednak podziwiać w ostatnim, autorskim utworze *My Black Land*. Duża rozpiętość głosu, modulowanie barwą i artykulacją oraz piękne brzmienie saksofonu Tomasz Pruchnickiego pozostają na długo w pamięci słuchacza. Mniej ciekawe wydają się dwie pierwsze kompozycje, zupełnie odmienne stylistycznie, które poprzez oszczędność środków wyrazowych są mało przekonujące w odbiorze. Podobnie kompozycję nr 4 będącą opracowaniem przeboju Zbigniewa Hołdysa *Chcemy być z Tobą*, diametralnie różną od oryginału, traktować możemy, moim zdaniem, jedynie jako ciekawostkę muzyczną i próbę odnalezienia własnego języka wypowiedzi. Dla mnie jednak ten język, w tym konkretnym przypadku jest mało interesujący, ale ~~to~~ może to być mój subiektywny odbiór.

Część opisowa

Wypadkową tych wszystkich elementów jest powstanie dzieła o indywidualnym charakterze. Duże zróżnicowanie dynamiczne i wyrazowe utworów, poparte analizą formalną i teoretyczną, uwzględniającą tradycje wykonawcze i stylistyczne, pozwoliło osiągnąć zamierzony efekt artystyczny.

Część opisowa dzieła zakładała przełożenie koncepcji wykonawczo-interpretacyjnych na słowo pisane. W polskim piśmiennictwie muzycznym istnieje niewielka liczba prac poruszających zagadnienia dotyczące historii muzyki rozrywkowej i jazzowej, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki wokalne. Autor pracy doktorskiej w sposób przemyślany dokonał pewnej syntezy prac, przedstawiając ogólny zarys historyczny rozwoju wokalistyki ze szczególnym uwzględnieniem muzyki rozrywkowej i jazzowej oraz

przynależnej jej techniki wokalne i stylistyki. Rozdział ciekawy, jednak ze względu na skromną literaturę przedmiotu oraz korzystanie z wydawnictw o charakterze popularno-naukowym niewiele wnoszący do badań. Uwaga ta dotyczy głównie podrozdziału 1.1 *Wokalistyka i twórczość wokalna w ujęciu historycznym*. Wydaje się, że ze względu na specyfikę tematu pracy sięganie aż do początkowej fazy dziejów ludzkości i muzyki nie ma większego uzasadnienia, podobnie jak np. pobieżna charakterystyka muzyki wokalne średniowiecza i chorału gregoriańskiego. Inaczej ma się sprawa jeśli chodzi o podrozdziały 1.2 i 1.3 będące ciekawą próbą określenia przemian i prądów stylistycznych w wokalne muzyce rozrywkowej wraz z jej rozwojem historycznym. Również omówienie i usystematyzowanie technik wokalnych stosowanych w muzyce rozrywkowej stanowi wartościowe ujęcie tematu i pozwala na ukazanie pełnego obrazu jej odmiennego charakteru w stosunku do wokalistyki „klasycznej”.

Z mojego punktu widzenia ciekawy jest również rozdział II pracy dotyczący śpiewu w muzyce jazzowej. Autor pracy wykazuje się dużą znajomością omawianych zagadnień. Wskazuje na najważniejszy element w muzyce jazzowej czyli *time*, któremu wszystko jest podporządkowane, zarówno frazowanie, artykulacja, brzmienie głosu, improwizacja, jak i swingowanie. Autor pracy określa znaczenie rezonatorów oraz aparatu artykulacyjnego dla kształtowania właściwego brzmienia głosu. Ciekawe jest również ujęcie instrumentalnego traktowania głosu w muzyce rozrywkowej będące głównym tematem pracy. Obszerny podrozdział (2.7), bogato ilustrowany przykładami nutowymi stanowi pełne i wyczerpujące ujęcie tematu. Mankamentem jest brak opisów zamieszczonych przykładów nutowych.

Rozdział III stanowi bardzo dokładna analiza muzyczna i interpretacyjna zapisanych na CD utworów. Ta część pracy jest bardzo dobrze opisana i bardzo wartościowa ze względu na własne przemyślenia autora dotyczące techniki wokalne i jej świadomego zastosowania dla uzyskania zamierzonego efektu brzmieniowego oraz ekspresji. Bogate doświadczenie artystyczne pana mgra Marcina Wawrzynowicza dodaje tej pracy indywidualnego i nowatorskiego charakteru, a przedstawiona analiza zagadnień wskazuje na dogłębną znajomość tematu oraz pasję w zdobywaniu wiedzy i rozwijaniu własnych umiejętności. Rozdział ten zawiera wiele cennych przemyśleń autora, które są wypadkową jego doświadczeń artystycznych i pedagogicznych.

Pracę doktorską dopełnia wstęp oraz zakończenie, w którym autor stwierdza: „Wykonawstwo wokalne pozbawione warstwy literackiej bazuje na wykorzystaniu wyłącznie muzycznych elementów i środków wyrazu. Pozwala wykonawcy na całkowitą swobodę wyrażania własnych emocji oraz kreowanie wypowiedzi muzycznej w niczym nieskrepowany sposób, a ponadto daje możliwość posługiwania się głosem w sposób niekonwencjonalny, czyniąc z niego wszechstronny instrument z ogromnymi możliwościami wykonawczymi.” Praca doktorska mgra Marcina Wawrzynowicza powyższe potwierdza i uzasadnia.

Pracę skonstruowano w sposób przejrzysty i czytelny. Autor posługuje się językiem komunikatywnym, a myśli formułuje jasno odwołując się do dostępnej literatury tematu w języku polskim. Od strony formalnej praca napisana jest w sposób poprawny, aczkolwiek zauważyć należy liczne niedociągnięcia i błędy edytorskie. Również literatura przedmiotu, na której opiera się autor pracy, nie zawsze nosi znamiona prac naukowych, a często wręcz

popularnonaukowych. Drobne błędy literowe i interpunkcyjne, niewyjustowane strony, brak spacji przed myślnikiem, powtórzone słowa (np. str. 26, 27), brak spacji po kropce (szczególnie w przypisach), *wiszące litery* (np. str. 49 – w) czy częste stosowanie przecinka przed *oraz* (np. str. 12, 14, 28, 31, 32), itp. Mankamentem jest również brak opisu przykładów nutowych zamieszczonych w pracy (Rozdział II i III) oraz brak opisanie cytatu lub błędnie zaznaczony cytat (np. str. 32), a także brak przypisów (np. str. 37). To zdecydowanie najsłabsza strona pracy.

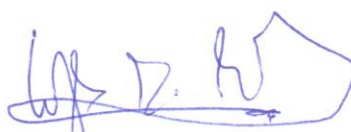
Ogólnie należy stwierdzić, że nagrane na nośniku cyfrowym dzieło artystyczne nosi znamiona wartościowego i cennego, zaś jego opis, szczególnie pod względem edytorskim nie dorównuje do tego poziomu. Na pracę doktorską składają się jednak (jak już wspomniano) dzieło artystyczne i jego opis, stanowiące nierozdzielalną całość, dlatego też niniejsza praca, z powyższymi zastrzeżeniami, czyni z opisu pracy i dzieła artystycznego wartościowe przedsięwzięcie naukowo-artystyczne.

Konkluzja

Dzieło artystyczne przedstawione przez mgra Marcina Wawrzynowicza, będące jednocześnie pracą doktorską, zawiera w sobie wszelkie znamiona oryginalności. Stanowi ona ciekawe i w znacznym stopniu nowe ujęcie zagadnienia wokalistyki w muzyce jazzowej i rozrywkowej, zarówno od strony techniki wokalne, jak i jej wpływu na interpretację i ostateczny kształt brzmieniowy wykonywanych utworów. Temat pracy opracowany został w sposób oryginalny i kompletny. Zagadnienia teoretyczne mają swoje odniesienie w praktyce wykonawczej zarejestrowanej na nośniku cyfrowym. Powyższe pozwala stwierdzić, że praca stanowi znaczący wkład w rozwój wokalistyki jako dyscypliny artystycznej, a przez to również dziedziny sztuk muzycznych. Stwierdzam ponadto, że mgr Marcin Wawrzynowicz posiada wiedzę teoretyczną, jak również wykazuje umiejętności prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, spełnia tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Wnioskuje o przyjęcie przedłożonej pracy doktorskiej

Poznań, 20 czerwca 2017 r.

prof. dr hab. Wojciech Maciejowski